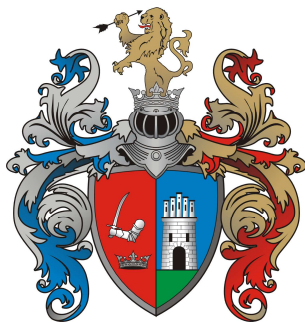

**HAJDÚHADHÁZ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
SZOCIÁLIS, CSALÁDVÉDELMI ÉS
EGÉSZSÉGÜGYI BIZOTTSÁGÁNAK
ELNÖKÉTŐL
4242 HAJDÚHADHÁZ, BOCSKAI TÉR 1.
TELEFON: 384-103, TELEFAX: 384-295**

**Előterjesztés
Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testületének
2013. szeptember 16-án tartandó ülésére**

Tárgy: Hajdúhadház Város Önkormányzata 2012. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló átfogó értékelés kiegészítése

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése szerint a települési önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig – a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet 10. számú mellékletében foglalt tartalommal – átfogó értékelést készít. Az értékelést - a képviselő-testület általi megtárgyalást követően – meg kell küldeni a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala részére.

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a 109/2013. (V.30.) HÖ. sz. határozatával elfogadta Hajdúhadház Város Önkormányzata 2012. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról szóló átfogó értékelést, melynek egy példánya megküldésre került a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala részére.

A Gyvt. 96. § (6) bekezdése értelmében a gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat felé, amely hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala az átfogó értékelést áttanulmányozta és az alábbi megállapításokat tette:

“A beszámoló külön pontban nem tartalmazza a jegyzői hatáskörben tett gyámhatósági intézkedéseket. Ennek valószínűleg az az oka, hogy a jogszabály ezen pontjai 2013. január 01. napjától nem hatályosak, tekintettel arra, hogy a járási gyámhivatalok kialakulásával a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. Korm. rendelet 4. § a), n) pontjai alapján ezen intézkedések gyámhivatali hatáskörbe tartoznak. Mivel azonban az értékelés a 2012. évre vonatkozik, célszerű lett volna külön pontban említést tenni róla.”

“A gyermekkorú és fiatalkorú bűnelkövetők számának, az általuk elkövetett bűncselekmények számának bemutatását nem tartalmazza.”

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala javasolta a beszámoló kiegészítését, így **szükséges a már elfogadott gyermekvédelmi beszámoló kiegészítése:**

- a jegyzői hatáskörben tett gyámhatósági intézkedések adataival (a beszámoló 4. pontjaként) és
- a gyermekkorú és fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának adataival (a beszámoló 7. pontjaként).

A gyermekvédelmi beszámoló pontjai a kiegészítésnek megfelelően újraszámozásra kerülnek.

A kiegészítés az alábbiak szerint történik:

4. Jegyzői hatáskörben tett gyámhatósági intézkedések

A Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatalban a jegyzői hatáskörbe tartozó gyámhatósági feladatokat 2012. évben egy ügyintéző látta el. Az ügyintéző 2003. augusztus 01. napjától látja el e feladatokat, általános szociális munkás főiskolai oklevéllel. A tárgyévben 651 alapszámmal és 1510 alszámmal iktatott gyámhatósági irat érkezett a hivatalhoz. A 2012. évben a jegyzői gyámhatóság 446 határozatot és 27 végzést hozott. Az ügyiratforgalom (2011. évben 651 alapszám és 1440 alszám) és a döntések száma (2011. évben 410 határozat) jelentős növekedést mutat a 2011. évhez képest, jelezve a problémák mértékének növekedését.

Veszélyeztetett gyermekek

A jegyzői gyámhatóság 2012. december 01. napján 291 család 586 veszélyeztetett kiskorúját tartotta nyilván. 2012-ben 205 veszélyeztetett kiskorú került nyilvántartásba vételre és 498 gyermek került törlésre. A nyilvántartásba vett családok száma, amelyekben veszélyeztetett kiskorúak élnek 97 volt.

A 2012. évben nyilvántartásba vett 205 veszélyeztetett kiskorú közül 61 környezeti, 67 magatartási, 50 anyagi és 27 egészségi okból vált veszélyeztetetté. A tárgyév folyamán nyilvántartásba vett veszélyeztetett kiskorú közül 21 alkoholizmus, 8 szenvedélybetegség, 11 testi bántalmazás, 1 szexuális bántalmazás, 8 érzelmi bántalmazás, 41 testi (fizikai) elhanyagolás, 45 lelki (érzelmi) elhanyagolás, 62 a lakáskörülmények és 70 a tankötelezettség elmulasztása miatt (10 tanórát meghaladta) is veszélyeztetett volt.

A 2012. december 01-jén nyilvántartott 586 veszélyeztetett kiskorú közül 205 környezeti, 182 magatartási, 151 anyagi, 48 egészségi okból volt veszélyeztetett. Ugyanakkor 74 alkoholizmus, 33 szenvedélybetegség, 40 testi bántalmazás, 4 szexuális bántalmazás, 28 érzelmi bántalmazás, 113 testi (fizikai) elhanyagolás, 159 lelki (érzelmi) elhanyagolás, 206 a lakáskörülmények miatt, 200 a tankötelezettség elmulasztása miatt (10 tanórát meghaladta) is veszélyeztetett volt.

Összességében megállapítható, hogy a veszélyeztetett kiskorúak száma a 2011. évhez képest jelentős mértékben csökkent, tekintettel arra, hogy 2011. december 31-én 460 család 879 veszélyeztetett kiskorúja volt nyilvántartva. A 2012. évben nyilvántartásba vett kiskorúak (205 gyermek) száma a 2011. évhez (592 gyermek) képest 65,4 %-os csökkenést mutat. A 2011. évhez képest 2012. évben 37-tel több gyermek került a nyilvántartásból törlésre.

A védelembé vétel adatai

2011. év december 31-én a nyilvántartott, védelembé vett kiskorúak száma 142 volt. A 2012. év folyamán 72 kiskorú védelembé vételére került sor. A 72 védelembé vett kiskorú közül 37 környezeti, 25 a szülőnek felróható magatartási, 3 a gyermeknek felróható magatartási, 2 a gyermekkorú által elkövetett bűncselekmény miatti, 4 a fiatalkorú által elkövetett bűncselekmény miatti, 1 a gyermekkorú által elkövetett szabálysértés miatti okból került védelembé vételre. A gyermekjóléti szolgálat jelzése alapján 62 esetben, más szerv jelzése alapján 10 esetben történt védelembé vétel. A védelembé vétel megszüntetésére 64 kiskorú vonatkozásában került sor.

2012. december 01-jén a nyilvántartott, védelembé vett kiskorúak száma 144 volt, ebből 62 környezeti, 47 szülőnek felróható magatartási, 12 gyermeknek felróható magatartási, 21 gyermekkorú vagy fiatalkorú által elkövetett szabálysértés vagy bűncselekmény miatti, 2 gyermekkorú bántalmazása miatti okból védelembé vett. A védelembé vett gyermekek 79 családban élnek.

A védelembé vétel keretében 6 kiskorú esetében köteleztük a szülőt, hogy vegye igénybe a gyermek napközbeni ellátását, 8 kiskorú esetében kezdeményeztük a gyermek és a hozzátartozója orvosi vizsgálatát. 41 kiskorú esetében állapítottunk meg a gyermek számára – kifogásolt magatartásának megszüntetése érdekében – magatartási szabályokat, 62 ügyben figyelmeztettük a szülőt helytelen magatartásának megváltoztatására. A családi pótlék természetben nyújtása 1 kiskorú vonatkozásában történt. A városi gyámhivatalnál 13 gyermek esetében kezdeményeztünk eljárást. Két éve zajló sikertelen védelembé vétellel érintett gyermekek száma 2012. évben 16 volt.

Családi jogállás rendezése

A 2012. év folyamán 81 újszülöttet anyakönyveztek az apa adatai nélkül. A jegyző által felvett teljes hatályú apai elismerő nyilatkozattal 57 gyermek családi jogállása rendeződött. 2012. december 01-jén az apa adatai nélkül anyakönyvezett gyermekek száma 4 fő volt.

Ideiglenes hatályú elhelyezés

A 2012. évben 8 kiskorút helyeztünk el ideiglenes hatállyal. E gyermekek közül 4 nevelőszülőnél, 3 gyermekotthonban, 1 más bentlakásos intézményben került elhelyezésre.

Iskoláztatási támogatás folyósításának felfüggesztése és szüneteltetése

Az iskoláztatási támogatás jogerős felfüggesztésére 50 esetben, a támogatás szüneteltetésének kezdeményezésére 58 esetben került sor. 2012. december 01-jén 29 tanuló tekintetében szünetelt az iskoláztatási támogatás folyósítása.

**7. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása, valamint
a gyermekkorú és fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett
bűncselekmények számának bemutatása**

A gyermekvédelmi beszámoló bűnmegelőzési programmal kapcsolatos része az eredeti tartalom változatlanul hagyása mellett kiegészül a gyermekkorú és fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának bemutatásával:

A gyermekkorú és fiatalkorú bűnelkövetők számának, az általuk elkövetett bűncselekmények számának bemutatása

A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság adatai alapján a 2012. évben a gyermekkorúak és fiatalkorúak körében a bűnelkövetések száma a következőképpen alakult.

	Gyermekkorú	Fiatalkorú
Bűncselekmény elkövetésekor	37	72
Szabálysértés elkövetésekor	0	8

Az adatok rávilágítanak arra, hogy a bűncselekmények számához képest a szabálysértések száma elenyésző volt. A bűncselekmények száma a fiatalkorúaknál jóval magasabb, majdnem kétszerese a gyermekkorúak által elkövetett bűncselekmények.

A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság a 2012. évben Hajdúhadházon összesen 764 bűncselekményt regisztrált, melyből összesen 109 bűncselekményt, azaz az összes elkövetett bűncselekmény 14 %-át követték el a gyermek- és fiatalkorúak.

A gyermek- és fiatalkorú bűnelkövetők által elkövetett bűncselekmények száma nemek szerinti és bűncselekmények szerinti megoszlása a 2012. évben

	1-13 éves	14-18 éves
Testi sértés	2	6
Közlekedés biztonsága elleni bűncselekmény	4	1
Becsületsértés	0	1
Zaklatás	0	1
Erőszakos közösülés	0	1
Megrontás	0	1
Közfeladatot ellátó személy elleni erőszak	0	1
Közérdekű üzem megzavarása	0	1
Garázdaság	3	14
Közokirat hamisítás	0	3
Magánokirat hamisítás	1	0
Lopás	23	24
Betöréses lopás	0	10
Rongálás	4	0
Csalás	0	1
Rablás	0	7

Összesen:	37	72
Ebből:		
Férfi	33	55
Nő	4	17

A táblázat adataiból kitűnik, hogy a legtöbbször elkövetett bűncselekmény a lopás volt, mely az elkövetett bűncselekmények 43 %-át tette ki. A gyermekkorúak (23 eset) és a fiatalkorúak (24 eset) közel azonos számban követtek el lopást. A második leggyakrabban elkövetett bűncselekmény a garázdaság volt, mely az elkövetett bűncselekmények 15,5 %-át tette ki. A bűnelkövetők 81 %-a férfi, 19 %-a nő volt.

A gyermek- és fiatalkorú bűnelkövetők jellemzői

Hajdúhadházon a lakosság összetételéből adódóan, nagyon sok család a létminimum alatt él, életszínvonaluk, körülményeik elmaradnak az elvárttól, amelyben nem csak a társadalom a hibás, hanem a családfenntartók is hozzájárulnak ehhez a magatartásukkal. Az ilyen családokban a gyermekek sem kapják meg a megfelelő értelmi, érzelmi fejlődéshez szükséges alapokat és sok esetben ebből alakul ki a gyermekek elhanyagolása is. Ezeknek a családoknak a jövedelme szinte kizárólag a segélyekből származik, mely kis jövedelmet is szeszessitalra fordítják. Ezekből a családokból kerülnek ki a kiskorú bűnelkövetők is, akik nem kapják meg a családtól a megfelelő háttérrel, a helyes irányt, így a szülőkhöz hasonlóan iskolázatlanok maradnak és hamarabb kaphatóak bűncselekmények elkövetésére. Az elkövetők iskolai végzettsége legtöbb esetben az általános iskola nyolc osztálya illetve attól csak alacsonyabb iskolai végzettség. A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság csak néhány esetben, főként az iskolában történt bűncselekmény kapcsán vont eljárás alá szakközépiskolás diákot.

Kiskorúak sérelmére elkövetett bűncselekmények

	Szülő által	Testvér által	Egyéb, rokon, hozzátartozó	Kiskorú által	Felnőtt által	Intézmény munkatársa által
Testi sértés	1			4	2	
Kiskorú veszélyeztetése	15					
Tartás elmulasztása	1					
Erőszakos közöszülés					1	
Megrontás					1	
Garázdaság					11	
Lopás				6	3	

A hozzátartozók közötti erőszak miatti ideiglenes megelőző távoltartás tapasztalatai

A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság adatai alapján az ideiglenes megelőző távoltartás elrendelésére a 2012. évben 7 esetben került sor. A távoltartott személyek mind a 7-en férfiak voltak.

Jellemző ezekre az esetekre, hogy egy családi vita alkalmával alakul ki olyan konfliktushelyzet, amelyekben az elkövető fizikálisan bántalmazza az áldozatot vagy életét, testi épségét

közvetlenül fenyegető kifejezést tesz. A 7 esetből 5 alkalommal játszott szerepet az alkohol a konfliktusok kialakulásában.

A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság tapasztalatai szerint Hajdúhadházon az a jellemző, hogy főként az alacsonyan iskolázott, munkanélküli, halmozottan hátrányos helyzetű családoknál kell elrendelni a távortartást, akiknél a megszokott élethez hozzátartozik az, hogy amikor pénzhez jutnak alkoholt vásárolnak és addig isznak, míg a pénzük el nem fogy. Mivel ezek a családok nem képesek a jövedelmüket beosztani, esetlegesen spórolni, így ha távortartás elrendelésére kerül sor, a távortartott személy nem tud hová menni, illetve a részére kiadott tájékoztatón szereplő hajléktalan szállóba nem kíván menni, valamint az utolsó tömegközlekedési eszköz elmenetele után oda semmivel sem tud elutazni, mivel járművel sem rendelkezik.

A bűnelkövetés és bűnisméltés megelőzése céljából indított programok

A Hajdúhadházi Területi Baleset-megelőzési Bizottság (Hajdúhadházi TBB) nagyon jó kapcsolatokat ápol az Önkormányzattal, az oktatási intézményekkel, óvodákkal, a helyi civil szervezetekkel. Céljuk, hogy a gyerekeket már egészen kis koruktól kezdve a szabályos közlekedésre, a jogkövető magatartásra ösztönözzék és neveljék. Ennek szellemében több saját kezdeményezésű rendezvényt is tartottak a 2012. évben a gyerekek részére, melyek közül a legjelentősebbek:

K.I.K.: Az iskolai közlekedésre nevelést segíti elő a Kerékpáros Iskola Kupa területi fordulói. A versenyző gyermekeken túl rengeteg érdeklődőt vonzanak ezek a rendezvények, melyek a szabályos közlekedés irányába mozdítanak el. A rendezvény nagyon sikeresnek mondható, hiszen a területi fordulókön szinte kivétel nélkül minden iskola képviseltette magát. (Résztevők száma kb 80 fő)

Rajzpályázat: Az OBB az általános iskolák alsó és felső tagozatos tanulói és az óvodások számára ismét meghirdette a "Közlekedésbiztonság gyermekszemmel" című rajzpályázatát, mely felhívás eljuttatásra került az intézményekbe, ahonnan szép számmal érkeztek alkotások a pályázatra.

Pindur-Pandur KI-MIT-TUD: Harmadik alkalommal vettek részt a gyerekek a Nemzedékek Biztonságért Közhasznú Alapítvány által óvodásoknak rendezett vetélkedőn.

Közlekedési nap az OVI-ban: A Hajdúhadházi TBB 2012. június hónapban bonyolította le a "közlekedési nap az oviban" elnevezésű rendezvényét. A rendezvény alkalmával az óvodás korú gyerekek ismerkedhettek meg a helyes gyalogos közlekedéssel, valamint a rendőrségi járművekkel, eszközökkel. A részttevők száma körülbelül 500 fő volt.

Közlekedési tábor: A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság területén a megyében egyedülálló módon a nyári közlekedési szaktábor 5 település (Hajdúhadház, Hajdúsámson, Nyíradony, Téglás, Bocskai kert) bevonásával szerveződött. A gyerekek egy héten keresztül ismerkedhettek a közlekedési szabályokkal és kapcsolódhattak ki a Zemplénben.

Tanévkezdési kampány: A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság 2012. szeptember hónapjában a tanévkezdéssel kapcsolatos feladatokat a Polgárőrséggel közösen hajtotta végre. A reggeli és a délutáni időszakban az iskolákhoz közeli gyalogos átkelőhelyeken és forgalmas csomópontokban, a szolgálatban lévő állomány segítette a forgalmat, a helyi polgárőrséggel együtt. A gyermekek védelme érdekében az iskolákhoz gépkocsival érkező szülőket figyelmeztették a passzív biztonsági eszközök használatára, azokat a szülőket, akik már többszöri figyelmeztetésben részesültek szankcionálták is. A 2012. évben sem történt

személyi sérüléssel járó baleset az iskolák közelében.

A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság tapasztalatai szerint továbbra is problémát jelentenek az általános iskolákban történő bántalmazások, garázdaságok. Bizonyos tanulók terrorizálják a rendesen tanulni akaró gyermekeket, bántalmazzák őket, pénzt követelnek tőlük, megrongálják az iskola felszerelési tárgyait és megfenyegetik a tanárokat. Ilyen ügyekben több esetben kellett eljárást indítaniuk.

A Hajdúhadházi Rendőrkapitányságon a bűnmegelőzési munkára nincs külön előadó vagy erre a területre szakosított munkatárs. A vizsgálati, nyomozati munka mellett és alatt próbálják a bűnmegelőzési tevékenységet végrehajtani. A fiatalok által elkövetett bűncselekmények vonatkozásában, amennyiben az olyan jellegű, hogy a kiskorú veszélyeztetettsége állapítható meg jelzéssel élnek a megfelelő hatóság felé. A bűnügyi osztály előadója a helyi általános és középiskolában a 2012. évben 4 alkalommal tartott bűnmegelőzési előadást.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést tárgyalja meg és a határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen!

Határozati javaslat:

...../2013. (IX...) HÖ. számú határozat

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete megtárgyalta Hajdúhadház Város Önkormányzata 2012. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló átfogó értékelés kiegészítésével kapcsolatos előterjesztést és úgy döntött, hogy a 109/2013.(V.30.)HÖ. sz. határozatával elfogadott átfogó értékelést kiegészíti:

- a jegyzői hatáskörben tett gyámhatósági intézkedések adataival és
- a gyermekkorú és fiatalok elkövetett bűncselekmények számának adataival.

Az egységes szerkezetbe foglalt átfogó értékelés jelen határozat 1. számú mellékletét képezi.

A képviselő-testület felkéri Csáfordi Dénes polgármestert, hogy az átfogó értékelést küldje meg a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatalához.

Határidő: azonnal

Felelős: Csáfordi Dénes polgármester

Hajdúhadház, 2013. szeptember 05.

Tisztelettel:

Antal Ferenc sk.
SZCSEB elnöke

Az előterjesztést összeállította:

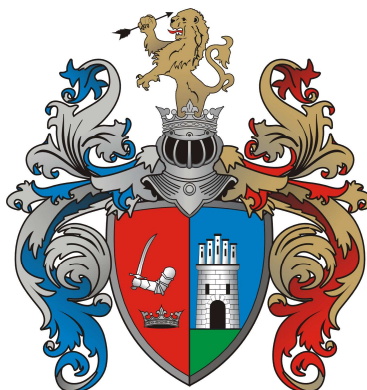
Dr. Tóth Judit
jogi referens

Átfogó értékelés

Hajdúhadház Város Önkormányzata

2012. évi

gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról

Hajdúhadház Város Önkormányzata
2012. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló átfogó értékelés

Hajdúhadház Város Önkormányzata 2012. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló átfogó értékelése a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése alapján, a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet 10. számú mellékeltében foglalt tartalmi követelményeknek megfelelően készült.

1. Hajdúhadház Város demográfiai mutatói

Hajdúhadház Város állandó lakosainak száma 13258 fő volt, mely csak minimális mértékben magasabb, mint 2011. évben. A városban 6726 nő és 6532 férfi él.

A 0-18 éves gyermekek száma 3850 fő, melyből 1974 fiú, 1876 lány. Látható, hogy a teljes lakosság 29 %-a kiskorú. A 0-18 éves korosztályt tovább bontva megállapítható, hogy 0-3 évesek száma 744 fő, a 4-14 évesek száma 2236 fő, a 15-18 évesek száma 870 fő.
A 19 és 62 év közötti aktív korúak száma 7803 fő, a 62 éven felüliek száma 1605 fő.

Hajdúhadház állandó lakosainak száma életkor és nemek szerint 2012. évben			
Életkor	Férfi	Nő	Összesen
0 -3	371	373	744
4 - 14	1164	1072	2236
15 -18	439	431	870
19 -62	3988	3815	7803
62-	570	1035	1605
Összesen	6532	6726	13258

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások biztosítása

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 14. § (1) bekezdésében foglalt meghatározás szerint a gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

A gyermekek védelmét biztosítják a pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, a gyermekvédelmi szakellátások, valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben meghatározott hatósági intézkedések.

A pénzbeli és természetbeni ellátások célja az, hogy a szociálisan hátrányos helyzetben lévő családokat segítsék annak érdekében, hogy a gyermek családi környezetben történő ellátása biztosított legyen.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

Hajdúhadház Város Önkormányzata Jegyzője a 2012. évben 1067 család 2997 gyermeke vonatkozásában állapította meg – a Gyvt. 19. §-a szerinti - rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot.

A 2012. évben 3009 fő volt az ellátást kérők száma, melyből 13 kérelemet kellett elutasítani a jogszabályban meghatározott jövedelemhatár túllépése miatt.

A támogatásban részesítettek havi átlagos száma 249 fő volt. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre felhasznált összeg 2012. évben 34.255.000,- Ft volt.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesült gyermekek közül 9 gyermek tartósan beteg, fogyatékos. Az érintett családok 49 %-ában nevelkedik 3 vagy annál több gyermek. Összesen 136 egyedülálló szülő gyermeke részesül az ellátásban.

Az ellátásban részesülő gyermekek és a 0-18 éves gyermekek (3850 fő) számát vizsgálva megállapítható, hogy Hajdúhadházon a 0-18 éves gyermekek 78%-a részesül rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételére, ingyenes tankönyvre. A Gyvt. 20/A. §. §-ának 2012. szeptember 30-ig hatályos rendelkezései szerint a gyermek évente két alkalommal augusztusban és novemberben 5.800,-Ft/gyermek pénzbeli támogatásra volt jogosult. Ugyanezen jogszabályhely 2012. október 01-napjától hatályos rendelkezései értelmében a jegyző annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a tárgyév augusztus 01-jén fennáll (a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel), valamint a tárgyév november 01-jén fennáll (a tárgyév november hónapjára tekintettel) természetbeni támogatást nyújt fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek száma 2012. évben

	- 6	7 - 14	15 - 18	19 -	Összesen
Gyermekek száma	1652	659	495	191	2997
Ebből tartósan beteg, fogyatékos	4	4	1		9

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult családok száma a gyermekek száma szerint 2012. évben

	1	2	3	4 vagy 5	6 vagy annál több	Összesen
	gyermekes családok száma					
Családok száma	251	284	266	202	64	1067
Ebből: egyedülálló szülő	87	24	11	9	5	136

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás a 2012. évben 136 esetben került megállapításra. A 2011. év adatait (83 fő) vizsgálva megállapítható, hogy 2012. évben 53 fővel több volt a támogatásban részesített személyek száma.

A támogatásban részesülők számának ugrásszerű megemelkedése is azt mutatja, hogy sajnos egyre több olyan gyermek van, akinek családja időszakos létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe kerül.

Támogatást kérők közül 15 kérelmet kellett elutasítani, melyek oka az volt, hogy a kérelem nem volt megalapozott, a család nem küzdött létfenntartási gondokkal, nem volt létfenntartást veszélyeztető élethelyzetben.

A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás a Gyvt. szerint a települési önkormányzat képviselő-testületének hatáskörébe tartozik. Településünkön a kérelem elbírálására a képviselő testület által átruházott hatáskörben eljárva Hajdúhadház Város Önkormányzata Szociális, Családvédelmi és Egészségügyi Bizottsága jogosult.

A Gyvt. 21. § (1) bekezdése értelmében a támogatás mértékét a helyi önkormányzat rendeletében állapítja meg. A támogatás mértékének megállapításakor a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. által szabályozott gyermekvédelmi gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, a gyermekétkeztetés nyersanyag normájának és intézményi térítési díjának helyi szabályairól szóló Hajdúhadház Város Önkormányzata képviselő-testületének 15/2008. (V.29.) HÖ. sz. rendelete 5. §-a szerint jártunk el, mely szerint a megállapított rendkívüli támogatás összege alkalmanként nem lehetett kevesebb az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 15 százalékánál. A tárgyévben egy család részére folyósított rendkívüli gyermekvédelmi támogatás összege nem haladhatta meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200 százalékát. A rendeletet a gyermekvédelem helyi szabályairól szóló Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete 13/2013.(III.29.) önkormányzati rendelete 2013. március 29. napján hatályon kívül helyezte. Az új rendelet szintén tartalmaz a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásra vonatkozó szabályokat.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásra felhasznált összeg 2012-ben 706.000,- Ft volt.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás 2012. évben		
	Támogatásban részesített személyek száma	Felhasznált összeg (E Ft, kerekítve)
Egyszer részesült támogatásban	82	426
Kétszer részesült támogatásban	30	165
Háromszor vagy többször részesült támogatásban	24	115
Összesen	136	706

Óvodáztatási támogatás

Hajdúhadház Város Önkormányzata Jegyzője 2012. évben 548 fő részére állapította meg – a Gyvt. 20/C. §-a szerinti – óvodáztatási támogatást.

Az 548 főből 113 fő első alkalommal, 435 fő további alkalmakkor részesült óvodáztatási támogatásban.

Óvodáztatási támogatásban részesített gyermekek száma támogatási alkalmak és életkor szerint a 2012. évben		
		Támogatásban részesített gyermekek száma (pénzbeli)
Első alkalommal		113
Ebből:	3 éves	71
	4 éves	42
További alkalmakkor		435
Ebből:	3 éves	73
	4 éves	64
	5 éves	150
	6 éves	143
	7 éves	5
2012. évben támogatásban részesített gyermekek száma összesen		548

A 2012. évben 575 fő nyújtott be támogatás iránti kérelmet, melyből 27 kérelmet el kellett utasítani.

Az elutasítás okai a következők voltak:

- a szülő a 3 illetve négy éves gyermekét nem íratta be az óvodába,
- a gyermek igazolatlan hiányzásai a 25 %-ot meghaladták,
- a Gyvt. 20/C. § (2) bekezdésében előírt feltétel nem teljesült, azaz a gyermek felett a szülői felügyeleti jogot gyakorló szülő úgy nyilatkozott, hogy 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezik.

A támogatásban részesítettek havi átlagos száma 45 fő volt. Az óvodáztatási támogatásra felhasznált összeg 2012. évben 6.610.000,- Ft volt.

A fentebb részletezett támogatást kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adat a rossz anyagi helyzet. Hajdúhadházon a támogatott családok több mint felében a szülők munkanélküli ellátásokból élnek illetve nem rendelkeznek semmilyen jövedelemmel, ezért egy-egy váratlan kiadás, betegség, magasabb közüzemi számla létfenntartási gondokat okozhat.

A gyermekétkeztetés megoldásának módjai

Hajdúhadházon az önkormányzat fenntartásában három óvoda működik, melyek az Aranykapu Óvoda, a Három Szirom Óvoda és a Szivárvány Óvoda.

Aranykapu Óvoda

Az Aranykapu Óvodában 2012 januárjától augusztusig 125 férőhelyen 149 fő volt. Az óvoda

kihasználtsága ebben az időszakban így 119% volt. A hatodik csoport létrehozásával, 2012 szeptemberétől a férőhelyek száma 150 férőhelyben lett meghatározva, amelyen ténylegesen 158 gyerek, plusz 7 SNI-s gyermek (aki összesen 16 főnek számít) - ami a létszámalakításnál összesen 164 főt jelentett- ami 115%.

Csoportlétszám és kihasználtság 2012 januárjától augusztusig az Aranykapu Óvodában

	Süni	Katica	Maci	Manó	Napsugár
Csoportlétszám	34	33	30	31	31
Kihasználtság (SNI-s gyermekek figyelembe vételével)	136%	132%	120%	124%	124%

Csoportlétszám és kihasználtság 2012 szeptemberétől az Aranykapu Óvodában

	Csillag	Süni	Katica	Maci	Manó	Napsugár
Csoportlétszám	26	25	26	26	27	28
Kihasználtság (SNI-s gyermekek figyelembe vételével)	104%	116%	116%	108%	120%	112%

Gyermekekétképzésben résztvevők száma az Aranykapu Óvodában havonta változott. A 2012-es évben átlagosan 9 gyermek fizetett 100%-os térítési díjat, 3 gyermek fizetett 50 %-os térítési díjat az étkezésért, és 141 gyermek volt jogosult ingyenes étkezésre.

Három Szirom Óvoda

A 2011/2012. nevelési évben 142 férőhelyen 170 fő volt, így a férőhelyek kihasználtsága 119,7 % volt. Összesen 170 gyermek vett részt a gyermekétképzésben, 6 fő részesült kedvezményben. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 134 gyermek részesült. Az intézménybe járó HH-s gyermekek száma 41 fő, a HHH-s gyermekek száma 93 fő volt.

A 2012/2013. nevelési év október 01-i statisztikai adatai szerint 142 férőhelyen 166 gyermek volt, így a kihasználtság 116,9 %-os volt. Összesen 165 gyermek vett részt a gyermekétképzésben (1 gyermek speciális étrend miatt nem étkezik), 6 gyermek részesült kedvezményben. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 131 gyermek részesült. A Három Szirom Óvodába járó HH-s gyermekek száma 43 fő, a HHH-s gyermekek száma 88 fő volt.

Szivárvány Óvoda

Az óvodában 2012. szeptemberétől 175 férőhelyen 187 gyermek kezdte el a nevelési évet. Az óvodába felvehető maximális gyermeklétszám 210 fő. A Szivárvány Óvoda kihasználtsága 106,8 %-os volt. Az óvodában 187 gyermek vesz részt a gyermekétképzésben, ebből 3 fő teljes térítési díjat fizet, 4 fő 50 %-os kedvezményben részesül és 180 fő ingyenesen étkezik.

A fenti adatokból kitűnik, hogy az óvodák maximális kihasználtsággal működnek. Az önkormányzatnak, mint fenntartónak rendkívül fontos feladata, hogy a zavartalan működésüket biztosítsa.

Hajdúhadházon a 2012. július 31. napjáig kettő önkormányzati fenntartású általános iskola működött. A Dr. Földi János Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, valamint a Bocskai István Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola általános jogutódlással történő összeolvasztásával - 2012. augusztus 01. napjával – létrejött a Földi János Kéttan nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, mely 2013. január 01. napjával állami fenntartásba került.

Földi János Kéttan nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény

Az oktatási intézmény 2012. októberi adatai szerint 1254 fő volt a tanulói létszám (ebből 88 fő SNI-s). A intézménybe járó HHH-s tanulók száma 932 fő, a HH-s gyermekek száma 1152 fő. A 2012. októberi adatok szerint az iskolában 1203 tanuló vett részt a gyermekékeztetésben, melyből 48 tanuló fizet teljes térítési díjat, 17 tanuló fizet 50 %-os térítési díjat és 1138 tanuló ékezik ingyenesen.

Az óvodákban a térítési díj mentességre, illetőleg az iskolában az 50 %-os és a 100 %-os kedvezményekre a Gyvt. 151. § (5) és (6) bekezdésében foglalt esetekben volt és van lehetőség.

Szociális nyári gyermekékeztetés 2012-ben

Hajdúhadház Város Önkormányzata a szociális nyári gyermekékeztetés céljából 2012. évben nyújtott támogatás igénylésének, folyósításának és elszámolásának részletes szabályairól szóló 23/2012. (IV. 18.) NEFMI rendelet alapján pályázatot nyújtott be, melynek eredményeképpen a 2012. július 02-től - 2012. augusztus 31-ig terjedő időszakban 1100 rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek részére napi egyszeri melegékeztetést biztosított.

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások

I. Gyermekjóléti szolgáltatás

Gyermekjólét Szolgálat

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény értelmében minden önkormányzatnak gyermekjóléti szolgáltatást kell biztosítania a településen. Hajdúhadházon a gyermekjóléti szolgáltatást a Hajdúhadházi Mikrotérsegi Intézményfenntartó Társulás fenntartásában működő Mikrotérsegi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Területi Irodája látta el.¹

Személyi és tárgyi feltételek

A Mikrotérsegi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Területi Irodájának 2012. első féléve a megszokott körülmények között a Kazinczy utcai épületben telt. Nagy változás volt és új

¹ A Társulás 2013 májusában jogi személyiségű társulássá alakult, neve Hajdúhadházi Mikrotérsegi Családsegítő és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás-ra változott, a fenntartott intézmény neve Hajdúhadházi Mikrotérsegi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat-ra változott.

lendületet adott valamennyi szakember számára, amikor „birtokba vehették” a Béke u. 54/b. szám alatti felújított és átalakított épületet, mely akadálymentesített. Jelenleg 2-2 szociális munkás használ egy irodahelyiséget, melyek jól felszereltek, valamint interjú szoba és közösségi terem is a családgondozók rendelkezésére áll. A kliensek komfortos körülmények között várakozhatnak és vehetik igénybe a gyermekjóléti szolgáltatást. Tapasztalataik szerint érezhető a környezet nevelő hatása, a kulturált, komfortos környezetben az ügyfelek is türelmesen, a tisztaságra, a berendezési tárgyakra vigyázva várakoznak.

A Területi Irodában a 2012 évben 8 fő szakirányú felsőfokú végzettséggel rendelkező családgondozó biztosította a gyermekjóléti szolgáltatást, határozatlan időre kinevezett közalkalmazotti jogviszonyban. Az adminisztrációs feladatokat- iktatás, postázás 2 főközcélú foglalkoztatott biztosította az intézményben. A Szolgálat éves ügyiratforgalma meghaladta a 10.000 darabot. Az iktatáson kívül a titkárságon dolgozók sokrétű feladatot látnak el, a családgondozók leterheltsége miatt családgondozó asszisztensi munkakörben is funkcionálnak.

Intézményen belüli átszervezéssel csupán minimális mértékben, de sikerült csökkenteniük a családgondozók leterheltségét. 2012. szeptember 01-től 1 fő családgondozó áthelyezéssel a gyermekjóléti szakmai csoporthoz került át a családsegítő szakmai csoportból, így kis mértékben csökkent az egy családgondozóra jutó esetek száma.

További átszervezéssel a családsegítő szakmai csoport családgondozói létszáma nem fogja elérni a jogszabályban előírt létszámot, mivel egy fő családgondozói álláshelyen a jogász, további egy fő családgondozói álláshelyen a területi irodavezető került kinevezésre. Így ténylegesen 3 fő biztosítja jelenleg is a családsegítő szolgáltatást.

A családgondozók adminisztrációs terheit 2012. év április 01-től tovább növelte, hogy a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal (a továbbiakban: NRSZH) Központi Elektronikus Nyilvántartás a Szolgáltatást Igénybevevőkről (KENYSZI) rendszerét használó szervezetnek minősül a Gyermekjóléti szakmai egység, így naponta kötelesek a Szolgálat kinevezett munkatársai adatszolgáltatói feladatokat ellátni.

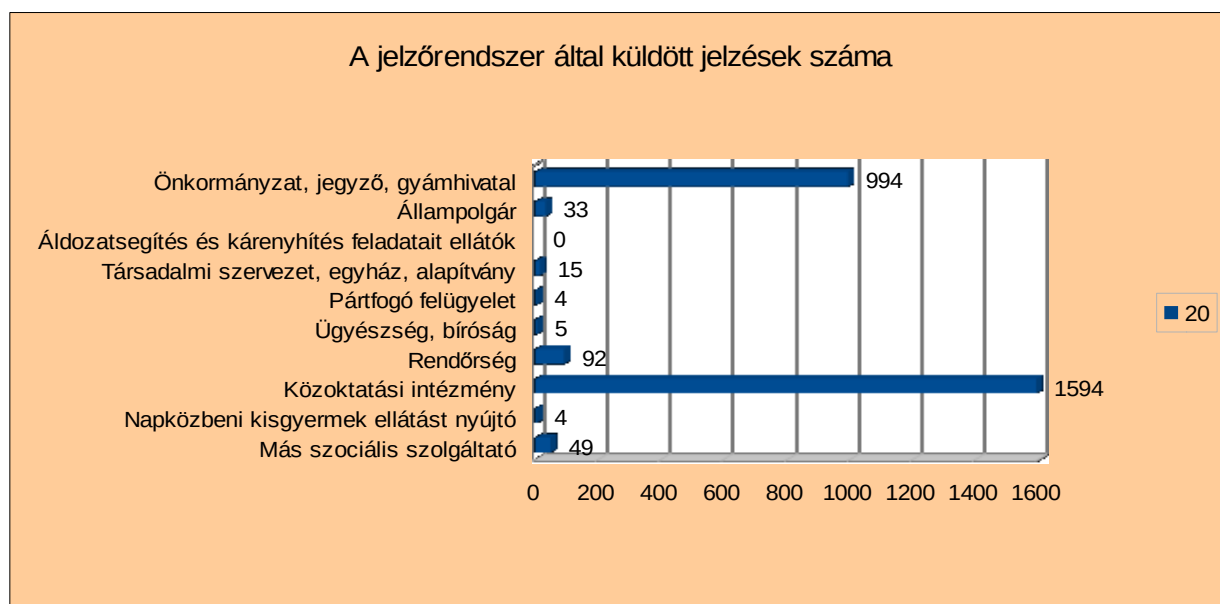
Ellátotti létszám alakulása

Az ellátotti létszám 2012-ben a következőképpen alakult:

Családgondozó	Gondozott gyermekek száma	Gondozott családok száma
Ölveti Gáborné	125	47
Komjáthiné Boros Márta	54	43
Hunyadi Margit	95	44
Sőrés Judit	79	38
Sajgóné Vinnai Annamária	46	24
Gulyás Mária	88	48
Kovácsné Király Katalin	65	29
Tóthné Szabó Zsuzsa	83	40
Összesen	659	313

A következő ábra az észlelő- és jelzőrendszeri tagoktól, egyéb hatóságoktól beérkezett jelzések, problémajelzések, felkérések számát mutatja be.

Az észlelő és jelzőrendszer működtetése a gyermekjóléti alapellátás legfontosabb feladata a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében. Az intézmény 2012-ben csupán 3 alkalommal tartott szakmaközi eszmegbeszélést (1. rendőrkapitányság és a szolgálat együttműködése, a kiskorú bűnelkövetők és családjaik helyzete a településen, áldozatsegítés, pártfogói felügyelet, gondozási helyet engedély nélkül elhagyó gyermekek ügye; 2. védőnői szolgálat és a gyermekjóléti szolgálat együttműködésének lehetőségei, veszélyeztetett várandósok helyzete, oltáselmaradások, higiénés és táplálási problémák; 3. az éves gyermekvédelmi tanácskozás megszervezése). 183 gyermek vonatkozásában 170 alkalommal került sor eszmegbeszélésre, eszmegbeszélésre szervezésére.

Az ellátottak köre

- a településen élő minden gyermek / 0-18 év / (önkéntes, jelzőrendszer által küldött)
- a fenti korosztályba tartozó gyermekek szülei, családjuk
- a szociálisan válsághelyzetben lévő várandós anyák és családjuk.

A szociális munka- család gondozás- olyan professzió, mely egyéneknek, családoknak, csoportoknak és közösségeknek nyújt segítséget problémáik megoldásában. Hosszú távú célja, hogy a segített kliensek alkalmassá váljanak problémáik önálló, saját természetes támaszaik segítségével történő megoldására („alkalmassá tétel”).

Az intézményben folyó szociális munka formái:

- - **Egyszeri tanácsadás/Egyéni esetkezelés:** Döntően egyéni esetkezelés folyik az intézményben, a személyi feltételekből fakadó kapacitás hiánya miatt. Az esetmunka olyan segítő tevékenység, melynek során egyéneknek, pároknak, családoknak nyújtanak segítséget.
- **Szociális csoportmunka:** célirányos és szaktudást igénylő tevékenység, amelyben a szociális munkások kis csoportokkal közvetlenül foglalkoznak. A kis létszámú csoport az a közeg, amelyben az egyéni és társadalmi működés ösztönözhető és összekapcsolható. A kiscsoport tagjai számíthatnak egymásra saját ügyükben, vagy a köz, érdekében. Középpontjában a csoport maga áll. A szociális munkás szerepe közvetítői és előmozdító szerep. A leterheltség miatt évek óta nem működött a szolgálat csoportokat, annak ellenére, hogy igény és szükséglet is mutatkozik önismereti-, személyiségfejlesztő-, szocializációs-, feladat-, terápiás- és önsegítő csoportokra. A szakmai egységben jellemzően szülőcsoportok - illetve kamasz - önismereti csoportok szervezéséhez vannak kidolgozva szakmai anyagok.
- **Közösségi szociális munka:** a szociális munkás valamilyen cél elérése érdekében szervezi a közösséget, célja nevelés, tájékoztatás, közösségformálás, közösségi érdekek és szükségletek elérése, kivívása.

A gyermekjóléti szolgálat munkatársai a gyermekek mindenképp felett álló érdekét, a hatályos jogszabályok, szakmai standardek, az etikai kódexet szem előtt tartva a fokozatosság elvét alkalmazva és a településen élők szociális, környezeti és személyiségi jellemzőit, valamint a szociokulturális sajátosságait figyelembe véve vesznek gondozásba, kezdeményeznek hatósági intézkedést a jelzett kiskorú érdekében. Az esetek nagy része nem a család, gyermek önkéntes jelentkezésével indul, hanem a jelzőrendszer valamely tagja hívja fel a figyelmet arra, hogy a családban élő gyermek nem megfelelően nevelkedik, valami gond van vele. A gyermekjóléti szolgálat munkatársainak legfontosabb feladata, hogy megértessük klienseikkel, hogy az együttműködés az ő érdeküket szolgálja.

A gondozási folyamat megvalósulhat:

- **alapellátás keretén belül:** hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez. Igénybe vétele az esetek többségében önkéntes, írásos kötelezettségeket, határidőket és feladatokat tartalmazó megállapodás megkötésével jön létre. A megállapodás megvalósulását 6 havonta felül kell vizsgálni. **(2012-ben 495 gyermeket érintett)** Az alapellátás a család belátásán alapuló segítség elfogadását jelentő bizalmi kapcsolat. Kiemelt szerepe van az önkéntességnek, a probléma a család együttműködésével is rendezhető.

Amennyiben sor kerül kötelezésre - **védelembe vétel** - törekedni kell arra, hogy a gyermek és családja felismerje a változás fontosságát, elfogadják a szakemberek segítségét, és lehetőségeikhez mérten mindent tegyenek meg annak érdekében, hogy a gyermek helyes irányba fejlődjön, csökkenjenek a család életében előforduló zavarok, ártalmak, rendellenességek, veszélyeztető körülmények, események. Védelembe vétel kezdeményezésére/elrendelésre akkor kerülhet sor ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható. Hajdúhadház Város Önkormányzata Jegyzője a gyermekeket védelembe vette a fenti feltételek esetében. A védelembe vétellel egyidejűleg a gyermek gondozásának folyamatos segítése és ellátásának megszervezése, a szülői nevelés támogatása érdekében Hajdúhadház Város Önkormányzata Jegyzője a gyermek részére a gyermekjóléti szolgálat családgondozóját rendelte ki és a veszélyeztetettség okának megszüntetése érdekében intézkedést tett, így különösen kötelezte a szülőt, nevelési tevékenysége hatékonyabbá tétele érdekében, valamint a kiskorú számára magatartási szabályokat írt elő. A védelembe vétel felülvizsgálata történhet évente, vagy rendkívüli esetben bármikor, ezt követően az esetek többségében a családgondozók tapasztalata alapján szükség van 6 hónapos alapellátás keretén belüli után követésre. **(2012-ben 182 fő gyermeket érintett)**

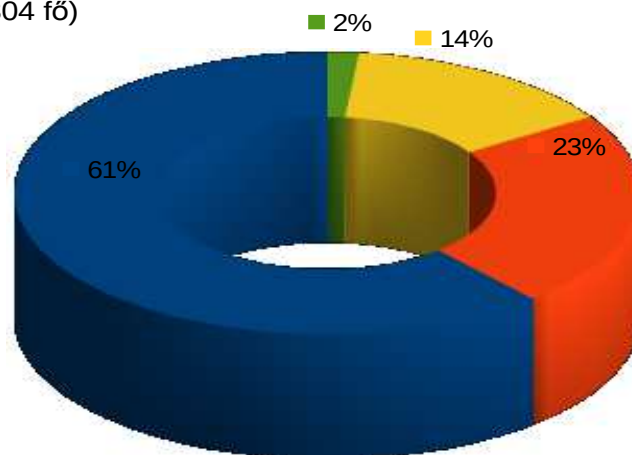
A szakellátásban nevelkedő, majd utógondozott gyermekek esetében a családgondozó annak biztosítására törekszik, hogy a különféle múltbéli nehézségek, veszélyeztető körülmények megszűnése után elősegítse a gyermekek családjukba való visszatérését, ezt követően pedig a család, a helyi közösség életébe való újbóli bekapcsolódását. **Nevelésbe vétel elrendelésére kerül sor,** ha a gyermek felügyelet nélkül marad vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete vagy önmaga súlyosan veszélyezteti, és emiatt azonnali elhelyezése szükséges, a települési önkormányzat jegyzője, a gyámhivatal valamint a rendőrség, az idegenrendészeti hatóság, a menekültügyi hatóság, az ügyészség, a bíróság, a büntetés-végrehajtási intézet parancsnoksága a gyermeket ideiglenesen elhelyezte, vagy a gyámhivatal a gyermeket átmeneti nevelésbe veszi, ha a gyermek fejlődését a családi környezete veszélyezteti, és veszélyeztetettségét az alapellátás keretében biztosított szolgáltatásokkal, valamint a védelembe vétellel nem lehetett megszüntetni, illetve attól eredmény nem várható, továbbá, ha a gyermek megfelelő gondozása a családján belül nem biztosítható. **(115 fő gyermeket érintett)**

Utógondozással: Az átmeneti vagy tartós nevelés megszűnése után, - kivéve, ha a gyermeket örökbe fogadták - a gyámhivatal legalább egy év időtartamra elrendeli a gyermek és a fiatal felnőtt utógondozását feltéve, hogy az utógondozást a fiatal felnőtt maga is kéri. Az utógondozás célja, hogy elősegítse a gyermek, illetve a fiatal felnőtt családi környezetébe való visszailleszkedését, önálló életének megkezdését. A gyermek utógondozását a gyermek lakóhelye szerinti gyermekjóléti szolgálat munkatársa biztosítja. **(13 fő gyermeket érintett)**

A gyermekjóléti szolgálat által gondozott gyermekek száma

2012-ben (Összesen: 804 fő)

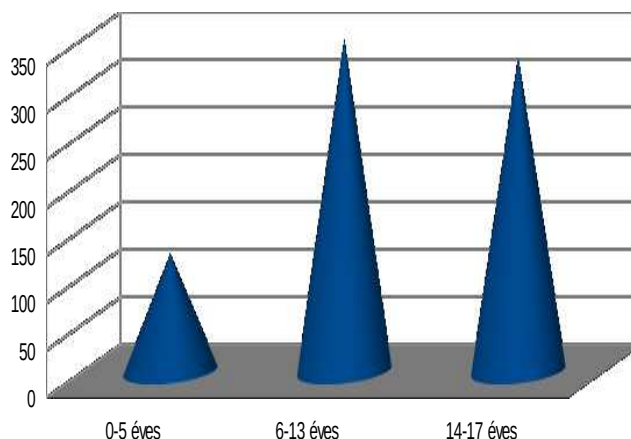
- Alapellátásban gondozott gyermekek száma – 494 fő/év
- Védelembe vett gyermekek száma – 182 fő/év
- Szakellátásban lévő gyermekek száma – 115 fő/év
- Utógondozás- szakellátásból kikerült gyermekek száma – 13 fő/év

A Szolgálat munkatársai 10 éve folyamatosan megszervezik a nyári szünidő alatt a helyi igényekhez igazodó napközbeni felügyeletet biztosító 10 napos Nyári Játsházát (korábban: Kéthetes Nyári Napközi) 6- 12 éves korú gyermekek részére, akiknek a szülei dolgoznak. A program sikeres, 2012-ben 62 gyermeket érintett, valamint lehetőséget teremtett az érettségi vizsga előfeltételeként előírt 50 óra közösségi szolgálat teljesítéséhez. Játékmesterként önkéntesek segítették a családgondozók munkáját, akik tevékenységükről igazolást kaptak. Az intézmény önkéntes fogadó szervezet. Megrendezésre került ismét 2012. decemberében a Karácsonyi Játsház is, ahol a mélyszegénységben élő, helyi kisgyermeket nevelő családokat látták vendégül, és segítették hozzá a Karácsony ünnepének megéléséhez. 15 család és megközelítőleg 50 fő vett részt a rendezvényen.

A gyermekjóléti szolgáltatás biztosítása során szerzett tapasztalatok, a veszélyeztetettség okai

Ez az ábra jól szemlélteti, hogy a hajdúhadházi gyermekek, családok életében az iskolába lépéssel, később a kamaszkor kezdetével alakulnak ki olyan nehézségek, lépnek fel olyan akadályok, melyek megoldása már meghaladja a család erejét, képességeit.

A gyermekjóléti szolgálat 2012. évi szakmai tevékenységének bemutatása

2012-ben a Szolgálat 678 gyermek részére nyújtott információt 1779 alkalommal, 676 gyermek vonatkozásában 2384 esetben került sor segítő beszélgetésre, 789 gyermek vonatkozásában adtak tanácsot 2500 alkalommal. Hivatalos ügyek intézésében 2727 esetben működtek közre, más szolgáltatás igénybevételére továbbírányítottak 109 kiskorút. 804 gyermek vonatkozásában került sor családlátogatásra, összesen 1667 alkalommal.

A Szolgálat munkatársai 2 esetben működtek közre szociálisan válsághelyzetben lévő várandós anya segítségével, 10 alkalommal 5 gyermeket érintve került sor konfliktuskezelésre, 1 gyermek vonatkozásában működtek közre örökbefogadási eljárás során.

A családgondozók 179 alkalommal 153 gyermek vonatkozásában vettek részt védelembé vételi vagy védelembé vétel felülvizsgálati tárgyaláson, illetve 29 alkalommal 29 gyermek esetében került sor elhelyezési értekezletre, vagy átmeneti nevelésbe vétel felülvizsgálata ügyében szervezett tárgyalásra, melyen szintén részt vettek a családgondozók.

Adományozásra minimális mértékben került sor a 2012 évben. Egy család lakossági felajánlásból bútor adományt, míg 46 gyermek ruhanemű adományt kapott. A Karácsonyi Játszóházat támogatta a helyi önkormányzat a közmunkaprogram keretében megtermelt burgonyaadománnyal is.

Az éves gyermekvédelmi tanácskozássra 2013. 03. 18-án került sor, ahol az észlelő- és jelzőrendszeri tagok a gyermekek helyzetének javítása érdekében az alábbi javaslatokat tették:

- Tartós hosszú távú munkahelyek és az anyagi biztonság megteremtése
- Prevenációs programok szervezése és megvalósítása a jelzőrendszeri tagokkal közösen
- A szülők komplex háztartásvezetési-, életvezetési-, gyermeknevelési ismereteinek bővítése, a szülői kompetenciák, felelősségtudat erősítése, felvilágosító, megelőző előadások szervezése pl.: tréningek
- Önkormányzati rendelettel, különböző területek tapasztalatainak figyelembevételével szabályozni a település oktatási intézményeiben eldurvuló helyzetet
- A személyi feltételek biztosítása az oktatási intézményekben, rendőrségen, gyermekjóléti szolgálatnál (pl. családgondozók, családgondozó asszisztens, eljáró, iskolapszichológus,

főállású szociálpedagógus, áldozatvédelmi előadó)

- Szoros összefogás a jelzőrendszeri tagok, intézmények között
- Szabadidős tevékenységek szervezése a településen
- Roma szakemberek bevonása
- A szülők hatékonyabb felelősségre vonása, kötelezése gyermekeik védelme érdeke (pl.: ellátások szüneteltetése, megvonása)

A Gyermejkölési Szolgálat tapasztalatai

2012-ben megjelent településünkön a tartós mélyszegénység, megnövekedett a tartósan szegény családok száma, ezzel párhuzamosan nő a veszélyeztetett gyermekek száma, csökken a szülők motiválhatósága, érdektelenné, apatikussá válnak. A településen élő, Gyermejkölési Szolgálattal kapcsolatba kerülő családok jelentős része rendkívül alacsony jövedelemből és egyre rosszabb lakás - és szociális körülmények között él. Tapasztalataik szerint az esetek jelentős részében egyik, illetve gyakran mindkét szülő álláskereső, az ezzel járó anyagi nehézségek a legtöbb családnál konfliktusokat idéztek elő, melyek kezelése több esetben igényelt segítséget. A higiénés és egészségi állapotok is romlást mutatnak, így a gyermekek fejlődési feltételei is rosszabbak, melyek iskolai sikertelenségekhez, lelki betegségekhez és devianciákhoz vezetnek.

A gyermeknevelés terén főleg az jelenti a problémát, hogy a szülők következtlen, ráhagyó nevelési módszereket alkalmaznak, nem fordítanak kellő odafigyelést gyermekeik tanulmányi munkájára, szabadidejének eltöltésére, illetve az életkorukból adódó problémáikra. Növekvő tendenciát mutat a magatartás és teljesítményzavaros gyermekek száma, mely kiugróan magas értéket jelez az iskolába lépéskor. Az óvodáskorú gyermekek vonatkozásában a 2012 évben összesen 4 darab problémajelzés érkezett a Szolgálathoz. Ez felveti annak lehetőségét, hogy az óvodáskorú gyermekeket nevelő családokban még „jól funkcionálnak” a családtagok, vagy az óvodai nevelés nem érzékeli az átlagtól eltérő teljesítményt, illetve viselkedést.

Kiugróan magas az igazolatlanul mulasztó kiskorúak száma, az iskoláztatási támogatás felfüggesztése, később szüneteltetése sem hozta a várt eredményt, újabb és újabb eljárások indulnak a tankötelezettség nem teljesítése miatt.

Legnehezebb feladat elfogadtatni, hogy elsősorban a szülők, a család feladata, felelőssége és kötelessége a gyermekek egészséges fejlődését elősegítő körülmények biztosítása, ehhez kell segítséget nyújtania az államnak és az általa működtetett intézményeknek, szolgáltatóknak.

A helyi döntések nagy hatással vannak a családok életkörülményeinek alakulására, az elemi szociális, gyermekvédelmi háló működőképességére. A gyermejkölési szolgálat az általa biztosított szolgáltatásokat gondozással (családgondozás- a gyermekek veszélyeztetettségének megszüntetésére irányuló személyes segítő kapcsolat), szolgáltatással (ellátások közvetítésével) és szervezéssel (észlelő - és jelzőrendszer működtetése, koordináció) végzi. **A cél az, hogy a helyi gyermejkölési szolgálat feladatát úgy tudja ellátni, hogy mind a helyi közösség, a kliens, a városvezetés, a jelzést tevő, a szakma képviselői elégedettek legyenek.** Ehhez támogatást kell kapniuk a különböző intézményektől, a fenntartótól, szakemberektől. Fontos, hogy ne egymástól elkülönülten, hanem együttműködve, egymást kiegészítve, a feladatokat és a felelősséget megosztva végezzük feladatunkat.

II. Gyermek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása

- Gyermek napközbeni ellátása

Bölcsőde

A Gyvt. 41-42. §-ában illetőleg a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 35-36. §-ban rögzített bölcsőde igénybevételevel kapcsolatos feladatokat 2012-ben Hajdúhadházon a - Hajdúhadházi Mikrotérsgégi Intézményfenntartó Társulás fenntartásában működő - Mikrotérsgégi Bölcsőde látta el. A Bölcsőde hajdúhadházi székhellyel és egy hajdúhadházi, valamint egy téglási telephellyel működik. Ellátási területe Hajdúhadháza, Téglásra és Bocskaiertre terjed ki.

A Hajdúhadházi bölcsőde 48+14 férőhelyes, mely létszámhoz 17 fő főállású és 1 fő szerződéses dolgozó tartozik. A csecsemő-, kisgyermeknevelők, 7 órát töltenek a csoportban és a 7. órán túl elláthatják, akár a bölcsődén kívül is munkaköri kötelezettségüket (családlátogatás, játék vásárlás). Ebben az egy órában kell az adminisztrációjukat (üzenőfüzet, törzslap, fejlődési napló) elkészíteni, illetve ezt az órát használhatják felkészülésre, csoport élteének megszervezésével kapcsolatos teendőkre. A gondozónők heti váltásban végzik munkájukat.

A technikai dolgozó a takarításon kívül gyermekfelügyeletben is nagy szerepe tölt be, segíti a gondozónők munkáját, hogy a folyamatos napirend gördülékenyen menjen.

A Bölcsődével egy gyermekorvos áll munkavizonyban, aki feladatait heti 4 órában látja el.

A Hajdúhadházi bölcsőde napközbeni ellátást nyújtó intézményként a következő szakmai alapelvek szerint működik: gondozás-nevelés egysége, egyéni bánásmód és személyi állandóság biztosítása saját gondozói rendszerrel. Fontos az aktivitás, az önállóság segítésének támogatása, pozitív megnyívánukásokra való támaszkodás, a rendszeresség és fokozatosság elvének biztosítása.

A gyermek a család és a legjobb helye a családban van. A bölcsőde olyan pluszt tud adni a családnak és a gyermekeknek a képzett gondozónőivel és az alkalmazott nevelési módszereivel, mely a gyermek fejlődését, közösségi szocializációját a 0-3 éves korban a legintenzívebb módon fejleszti és a kreativitását növeli.

A bölcsődei élet megszervezése a jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirendet foglalja magába. A napirendet úgy alakítják ki, hogy a gyermek egyéni igényeit időben kielégíthesse a gondozónő, de közben a közösség életében is áttekinthető rendszer legyen. Megteremtve a biztonságérzetet, időben való tájékozódást, események előrelátását és az önállósodás lehetőségét.

A napirend az étkezések köré csoportosul. Fontos, hogy az egymást követő gondozási műveletek naponta ismétlődve, ugyanabban az időben és sorrendben történjenek, s azokat segítség nélkül, nyugodt, elfogadó hangulatban a gyermek aktivitására építve végezhesse el a gondozónő.

A Mikrotérsgégi Bölcsőde olyan családbarát bölcsődeként kíván működni, ahol az ellátás összhangban van a gyermek szükségletével, megfelel a szülők igényeinek.

A bölcsőde és a család közötti kapcsolat jellegének megváltozásával, a családok igényeihez igazodó új gyermekellátási formák bevezetésével, mellyel távol a bölcsődével kapcsolatba kerülő családok köre, a kisgyermekeket otthonnevelő szülők tanácsot és segítséget kaphatnak a gondozónőktől.

A bölcsőde által nyújtott különszolgáltatások:

- speciális tanácsadás,
- időszakos gyermekfelügyelet,
- játékkölcsönzés.

Ezeket a szolgáltatásokat azok a szülők vehetik igénybe, akik nem rendszeresen viszik gyermeküket a bölcsődébe. Például egy autóvezetési tanfolyamra járó, alkalmi munkát vállaló, vizsgaidőszakban tanuló szülő kérheti az időszakos gyermekfelügyelet szolgáltatást (2012-ben 4 ilyen igény volt.)

Folyamatos képzésekkel, továbbképzésekkel emelik szakmai munkájuk színvonalát.

A gyermekek a korszerű táplálkozási elvek és a nyersanyagnorma figyelembevételével megkapják mindazt a rendeletben előírt fontosságú ételmi anyagot, ami az egészséges fejlődésükhöz nélkülözhetetlen.

A Bölcsődében az alapellátáshoz szükséges tárgyi feltételek biztosítva voltak.

Arra törekszenek, hogy optimális mennyiségű és minőségű felszereltség vegye körül a gyermekeket. Ezt szolgálja a játszó sarkok kialakítása, az egyéni játszási lehetőségek biztosítása (mese-építő-pihenő). A gyermekek környezetét és komfortérzetét, biztonságérzetét elősegítő berendezéseket, puhasarkokat alakítottak ki a pihenés és az elmélyült egyéni játék érdekében. A korcsoportonkénti játékkészlet megfelelő. Játékeszközeiket folyamatosan tudták bővíteni, sok készségfejlesztő játék beszerzése szülői segítséggel valósult meg.

A vers-mese-mondóka-ének be van építve a gyerekek mindennapi játéktevékenységébe.

Nagy örömeinkre az Észak-Alföldi Operatív Program pályázata jóvoltából 2012-ben birtokba vehették Béke utcán lévő, korszerű, előírásoknak és igényeknek megfelelő, kiszolgáló helyiségekkel ellátott, szép, új Bölcsődét.

A gyermekek nevelésében egyre nagyobb támaszt nyújt és egyre nagyobb erőt képvisel a nyugalom és biztonság, melyet a szépen felújított bölcsőde sugall a gyerekek és a szülők számára.

Az elmúlt években a szűkös pénzügyi lehetőségekhez képest is jó kihasználtsággal működött a Bölcsőde. Nem minden gyereket tudtak azonnal felvenni, ezek a gyerekek várólistára kerültek. A férőhelyek kihasználtsága 100 %-os.

Az intézményben egyre több a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő gyermek.

2012. május 31-én:

- Gy.v.t-ban részesült a bölcsődében 31 fő (ingyen étkező)
- 3 vagy több gyermekes családban él 3 fő (50 %-os térítési díjat fizetnek)
- kedvezményben nem részesülők 23 fő (100 %-os térítési díjat fizetnek)

2012. december 31-én:

- Gy.v.t-ban részesült a bölcsődében 44 fő (ingyen étkező)
- 3 vagy több gyermekes családban él 1 fő (50 %-os térítési díjat fizetnek)
- kedvezményben nem részesülők 14 fő (100 %-os térítési díjat fizetnek)

- Gyermekek átmeneti gondozása

Helyettes szülői ellátás

Az önálló helyettes szülői ellátás kialakítása már 1999-ben megkezdődött a településen. A jelöltek elvégezték a megfelelő tanfolyamot. 2000-ben, a képviselő-testület határozatában létrehozta az alapító okiratot illetve elfogadta a helyettes szülőkkel kötendő megállapodás-tervezetet. A Hajdú-Bihar Megyei Közigazgatási Hivatal Megyei Gyámhivatala GYH. 3854/2/2003. számú 2003. május 16-án kelt és 20003. június 05-én jogerőre emelkedett határozatával a helyettes szülői szolgáltató tevékenységet engedélyezte. A szolgáltató tevékenységet egy fő látja el a településen, az elhelyezhető gyermekek száma 2.

A 2012. évben senki nem vette igénybe a helyettes szülői ellátásformát. Az eddigi

tapasztalatok szerint – probléma esetén – a szülők a gyermekek, valamint a családok átmeneti otthonát választják. Ez az ellátás az átmeneti otthonokkal ellentétben helyben áll rendelkezésre és sokat segítene azokon a családokon, ahol a szülők akadályoztatásuk (pl.: kórházi kezelés, műtét) miatt a gyermekek felügyeletét a rokonok, nagyszülők segítségével nem tudják megoldani. Ezzel megelőzhető lenne a hatósági intézkedéssel járó gyermekvédelmi gondoskodás és a gyermekeknek iskolát sem kellene váltani, nem szakadnának el teljesen környezetüktől.

4. Jegyzői hatáskörben tett gyámhatósági intézkedések

A Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatalban a jegyzői hatáskörbe tartozó gyámhatósági feladatokat 2012. évben egy ügyintéző látta el. Az ügyintéző 2003. augusztus 01. napjától látja el a feladatokat, általános szociális munkás főiskolai oklevéllel. A tárgyévben 651 alapszámmal és 1510 alszámmal iktatott gyámhatósági irat érkezett a hivatalhoz. A 2012. évben a jegyzői gyámhatóság 446 határozatot és 27 végzést hozott. Az ügyiratforgalom (2011. évben 651 alapszám és 1440 alszám) és a döntések száma (2011. évben 410 határozat) jelentős növekedést mutat a 2011. évhez képest, jelezve a problémák mértékének növekedését.

Veszélyeztetett gyermekek

A jegyzői gyámhatóság 2012. december 01. napján 291 család 586 veszélyeztetett kiskorúját tartotta nyilván. 2012-ben 205 veszélyeztetett kiskorú került nyilvántartásba vételre és 498 gyermek került törlésre. A nyilvántartásba vett családok száma, amelyekben veszélyeztetett kiskorúak élnek 97 volt.

A 2012. évben nyilvántartásba vett 205 veszélyeztetett kiskorú közül 61 környezeti, 67 magatartási, 50 anyagi és 27 egészségi okból vált veszélyeztetetté. A tárgyév folyamán nyilvántartásba vett veszélyeztetett kiskorú közül 21 alkoholizmus, 8 szenvedélybetegség, 11 testi bántalmazás, 1 szexuális bántalmazás, 8 érzelmi bántalmazás, 41 testi (fizikai) elhanyagolás, 45 lelki (érzelmi) elhanyagolás, 62 a lakáskörülmények és 70 a tankötelezettség elmulasztása miatt (10 tanórát meghaladta) is veszélyeztetett volt.

A 2012. december 01-jén nyilvántartott 586 veszélyeztetett kiskorú közül 205 környezeti, 182 magatartási, 151 anyagi, 48 egészségi okból volt veszélyeztetett. Ugyanakkor 74 alkoholizmus, 33 szenvedélybetegség, 40 testi bántalmazás, 4 szexuális bántalmazás, 28 érzelmi bántalmazás, 113 testi (fizikai) elhanyagolás, 159 lelki (érzelmi) elhanyagolás, 206 a lakáskörülmények miatt, 200 a tankötelezettség elmulasztása miatt (10 tanórát meghaladta) is veszélyeztetett volt.

Összességében megállapítható, hogy a veszélyeztetett kiskorúak száma a 2011. évhez képest jelentős mértékben csökkent, tekintettel arra, hogy 2011. december 31-én 460 család 879 veszélyeztetett kiskorúja volt nyilvántartva. A 2012. évben nyilvántartásba vett kiskorúak (205 gyermek) száma a 2011. évhez (592 gyermek) képest 65,4 %-os csökkenést mutat. A 2011. évhez képest 2012. évben 37-tel több gyermek került a nyilvántartásból törlésre.

A védelembe vétel adatai

2011. év december 31-én a nyilvántartott, védelembe vett kiskorúak száma 142 volt. A 2012. év folyamán 72 kiskorú védelembe vételére került sor. A 72 védelembe vett kiskorú közül 37

környezeti, 25 a szülőnek felróható magatartási, 3 a gyermeknek felróható magatartási, 2 a gyermekkorú által elkövetett bűncselekmény miatti, 4 a fiatalkorú által elkövetett bűncselekmény miatti, 1 a gyermekkorú által elkövetett szabálysértés miatti okból került védelembe vételre. A gyermekjóléti szolgálat jelzése alapján 62 esetben, más szerv jelzése alapján 10 esetben történt védelembe vétel. A védelembe vétel megszüntetésére 64 kiskorú vonatkozásában került sor.

2012. december 01-jén a nyilvántartott, védelembe vett kiskorúak száma 144 volt, ebből 62 környezeti, 47 szülőnek felróható magatartási, 12 gyermeknek felróható magatartási, 21 gyermekkorú vagy fiatalkorú által elkövetett szabálysértés vagy bűncselekmény miatti, 2 gyermekkorú bántalmazása miatti okból védelembe vett. A védelembe vett gyermekek 79 családban élnek.

A védelembe vétel keretében 6 kiskorú esetében köteleztük a szülőt, hogy vegye igénybe a gyermek napközbeni ellátását, 8 kiskorú esetében kezdeményeztük a gyermek és a hozzátartozója orvosi vizsgálatát. 41 kiskorú esetében állapítottunk meg a gyermek számára – kifogásolt magatartásának megszüntetése érdekében – magatartási szabályokat, 62 ügyben figyelmeztettük a szülőt helytelen magatartásának megváltoztatására. A családi pótlék természetben nyújtása 1 kiskorú vonatkozásában történt. A városi gyámhivatalnál 13 gyermek esetében kezdeményeztünk eljárást. Két éve zajló sikertelen védelembevétellel érintett gyermekek száma 2012. évben 16 volt.

Családi jogállás rendezése

A 2012. év folyamán 81 újszülöttet anyakönyveztek az apa adatai nélkül. A jegyző által felvett teljes hatályú apai elismerő nyilatkozattal 57 gyermek családi jogállása rendeződött. 2012. december 01-jén az apa adatai nélkül anyakönyvezett gyermekek száma 4 fő volt.

Ideiglenes hatályú elhelyezés

A 2012. évben 8 kiskorút helyeztünk el ideiglenes hatállyal. E gyermekek közül 4 nevelőszülőnél, 3 gyermekotthonban, 1 más bentlakásos intézményben került elhelyezésre.

Iskoláztatási támogatás folyósításának felfüggesztése és szüneteltetése

Az iskoláztatási támogatás jogerős felfüggesztésére 50 esetben, a támogatás szüneteltetésének kezdeményezésére 58 esetben került sor. 2012. december 01-jén 29 tanuló tekintetében szünetelt az iskoláztatási támogatás folyósítása.

5. A felügyeleti szervek által végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatai

Mikrotérségi Bölcsőde

A Bölcsődében 2012. november 22-én a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala helyszíni ellenőrzést tartott a kijelölt módszertani feladatokat ellátó intézmény bevonásával (Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzat Egészségügyi és Bölcsődei Igazgatósága Észal-alföldi Regionális Módszertani Bölcsőde). Az ellenőrzésről készült jegyzőkönyv még a mai napig nem érkezett meg.

Aranykapu Óvoda és Három Szirom Óvoda

Az intézményekben a 2012. évben nem volt szakmai ellenőrzés.

Szivárvány Óvoda

Az óvoda 2012. október 11-én a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási szervétől kapott ellenőrzést. Az ellenőrzésről készült jegyzőkönyvben megállapították, az óvoda helyiségei rendezettek és tiszták. Más felügyeleti szerv nem tartott ellenőrzést.

Földi János Kéttannyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény

Az intézményben a 2012. évben nem volt szakmai ellenőrzés.

6. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása

Az elkövetkezendő évek fontos feladata lesz egy gyermekvédelmi koncepció megalkotása, mely tartalmazna helyzetfelmérést a lakosságra és a meglévő ellátásokra, szolgáltatásokra vonatkoztatva, valamint részletesen meghatározná azokat a hiányosságokat, amelyek terén fejlesztésre van szükség.

Látható volt, hogy korábban a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatások esetében a gyermekjóléti szolgálatnál súlyos gondot okozott az épület kis mérete, kevés helyisége és folyamatosan romló állaga. Kedvező irányú változás, hogy a 2012. évben a Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat elfoglalhatta új feladatellátási helyét, mely a jogszabályi előírásoknak megfelelő épület, irodái jól felszereltek. A tapasztalatok is azt mutatják, hogy érezhető a környezet nevelő hatása.

A Mikrotérségi Bölcsőde feladatellátására is kedvező hatással volt az új épületben való működés. A gyermekek nevelésében egyre nagyobb támaszt nyújt és egyre nagyobb erőt képvisel a nyugalom és a biztonság, melyet az új Bölcsőde sugall a gyermekek és a szülők számára.

Az óvodák vonatkozásában szükséges a férőhelyek számának növelése, új óvoda építése és a lehetőségek függvényében a 2 fős óvónői norma kialakítása.

Szükséges a gyermekek indokolatlan hiányzásainak visszaszorítása, ennek érdekében még szorosabb együttműködés az intézmények között.

A Város vezetése már korábban is felismerte egy új óvoda építésének szükségességét, ezért az Új Széchenyi Terv Észak-Alföldi Operatív Program támogatási rendszeréhez "Három Szirom Óvoda építése Hajdúhadházon" címmel benyújtotta ÉAOP-4.1.1/A-11-2012-0014 jelű pályázatát. A pályázatot a Regionális Operatív Program Irányító Hatóság vezetője 199.630.688,-Ft összegű támogatásra érdemesnek ítélte. A kiviteli terv elkészült, jelenleg a kivitelezési munkát végző cég kiválasztása van folyamatban. Az új óvoda a Bajcsy-Zsilinszky utca elején, a Poroszlai Kúria helyén épül. Az épület érdekes építészeti megoldással egy kör alakú folyosóval fogja körül ölelni a telek közepén található védett tiszafát. Az óvoda épületében öt csoportszoba és egy tornaterem is helyet kap majd.

7. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása, valamint a gyermekkorú és fiatalkorú bűnelkövetők számának, az általuk elkövetett bűncselekmények számának bemutatása

A bűnmegelőzési program

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a Város bűnmegelőzési koncepcióját 2004. április 08-án az 51/2004. (IV.08.) HÖ. sz. határozatával fogadta el. A koncepció I. Pontjában az általános alapelvek kerültek rögzítésre, elsőként a bűnmegelőzés fogalma, majd az alkotmányos követelmények a bűnmegelőzéssel kapcsolatban. Azon belül meghatározta a jogállamiság elvét, az arányosság elvét, a társadalmi kirekesztődés elkerülésének fogalmát valamint az együttműködés elvét.

A II. Pont részletesen tartalmazza a koncepció célját. A III. Pontban kerültek felsorolásra a koncepció résztvevői illetőleg itt lettek rögzítve azok a civil szervezetek és társadalmi önszerveződések, amelyekkel az önkormányzat képviselő-testülete együtt kíván működni.

A IV. pont részletezi Hajdúhadházon a beavatkozási területeket, valamint a bűnmegelőzésben kialakított prioritásokat. A prioritások élén a gyermek- és ifjúságvédelem, különösen a fiatalkorú bűnözés megelőzése, csökkentése szerepel. Másodikként a város biztonságának fokozása, harmadikként a családon belüli erőszak megelőzése, negyedik pontként az áldozattá válás megelőzése, az áldozatok segítése illetőleg a bűnismétlés megelőzése lett meghatározva. A prioritások meghatározzák azokat a szerveket, szervezeteket, amelyek rész vállalnak az adott területene és tartalmazzák a megvalósítandó feladatokat.

Az V. pont a koncepció megvalósulásának mdját rögzíti. A képviselő-testület az önerőből való finanszírozás mellett, pályázati úton nyert támogatásból illetve támogatásokból kíván fellépni a koncepcióban megfogalmazott helyi bűnmegelőzés érdekében.

A biztonságosabb Hajdúhadház reményében olyan komplex jelzőrendszert kíván létrehozni, melynek tagjai együttesen, gyorsan reagálva, a körülményeknek megfelelően tudják a felmerülő problémákat megoldani, kezelni.

A gyermekkorú és fiatalkorú bűnelkövetők számának, az általuk elkövetett bűncselekmények számának bemutatása

A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság adatai alapján a 2012. évben a gyermekkorúak és fiatalkorúak körében a bűnelkövetések száma a következőképpen alakult.

	Gyermekkorú	Fiatalkorú
Bűncselekmény elkövetések	37	72
Szabálysértés elkövetések	0	8

Az adatok rávilágítanak arra, hogy a bűncselekmények számához képest a szabálysértések száma elenyésző volt. A bűncselekmények száma a fiatalkorúaknál jóval magasabb, majdnem kétszerese a gyermekkorúak által elkövetett bűncselekmények.

A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság a 2012. évben Hajdúhadházon összesen 764 bűncselekményt regisztrált, melyből összesen 109 bűncselekményt, azaz az összes elkövetett bűncselekmény 14 %-át követték el a gyermek- és fiatalkorúak.

A gyermek- és fiatalkorú bűnelkövetők által elkövetett bűncselekmények száma nemek szerinti és bűncselekmények szerinti megoszlása a 2012. évben

	1-13 éves	14-18 éves
Testi sértés	2	6
Közlekedés biztonsága elleni bűncselekmény	4	1
Becsületsértés	0	1
Zaklatás	0	1
Erőszakos közösülés	0	1
Megrontás	0	1
Közfeladatot ellátó személy elleni erőszak	0	1
Közérdekű üzem megzavarása	0	1
Garázdaság	3	14
Közokirat hamisítás	0	3
Magánokirat hamisítás	1	0
Lopás	23	24
Betöréses lopás	0	10
Rongálás	4	0
Csalás	0	1
Rablás	0	7
Összesen:	37	72
Ebből:		
Férfi	33	55
Nő	4	17

A táblázat adataiból kitűnik, hogy a legtöbbször elkövetett bűncselekmény a lopás volt, mely az elkövetett bűncselekmények 43 %-át tette ki. A gyermekkorúak (23 eset) és a fiatalkorúak (24 eset) közel azonos számban követtek el lopást. A második leggyakrabban elkövetett bűncselekmény a garázdaság volt, mely az elkövetett bűncselekmények 15,5 %-át tette ki. A bűnelkövetők 81 %-a férfi, 19 %-a nő volt.

A gyermek- és fiatalkorú bűnelkövetők jellemzői

Hajdúhadházon a lakosság összetételéből adódóan, nagyon sok család a létminimum alatt él, életszínvonaluk, körülményeik elmaradnak az elvárttól, amelyben nem csak a társadalom a hibás, hanem a családfenntartók is hozzájárulnak ehhez a magatartásukkal. Az ilyen családokban a gyermekek sem kapják meg a megfelelő értelmi, érzelmi fejlődéshez szükséges alapokat és sok esetben ebből alakul ki a gyermekek elhanyagolása is. Ezeknek a családoknak a jövedelme szinte kizárólag a segélyekből származik, mely kis jövedelmet is szeszessitalra fordítják. Ezekből a családokból kerülnek ki a kiskorú bűnelkövetők is, akik nem kapják meg a családtól a megfelelő háttérrel, a helyes irányt, így a szülőkhöz hasonlóan iskolázatlanok maradnak és hamarabb kaphatóak bűncselekmények elkövetésére. Az elkövetők iskolai végzettsége legtöbb esetben az általános iskola nyolc osztálya illetve attól csak alacsonyabb iskolai végzettség. A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság csak néhány esetben, főként az iskolában történt bűncselekmény kapcsán vont eljárás alá szakközépiskolás diákot.

Kiskorúak sérelmére elkövetett bűncselekmények

	Szülő által	Testvér által	Egyéb, rokon, hozzátartozó	Kiskorú által	Felnőtt által	Intézmény munkatársa által
Testi sértés	1			4	2	
Kiskorú veszélyeztetése	15					
Tartás elmulasztása	1					
Erőszakos közösülés					1	
Megrontás					1	
Garázdaság					11	
Lopás				6	3	

A hozzátartozók közötti erőszak miatti ideiglenes megelőző távoltartás tapasztalatai

A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság adatai alapján az ideiglenes megelőző távoltartás elrendelésére a 2012. évben 7 esetben került sor. A távoltartott személyek mind a 7-en férfiak voltak.

Jellemző ezekre az esetekre, hogy egy családi vita alkalmával alakul ki olyan konfliktushelyzet, amelyekben az elkövető fizikálisan bántalmazza az áldozatot vagy életét, testi épségét közvetlenül fenyegető kifejezést tesz. A 7 esetből 5 alkalommal játszott szerepet az alkohol a konfliktusok kialakulásában.

A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság tapasztalatai szerint Hajdúhadházon az a jellemző, hogy főként az alacsonyan iskolázott, munkanélküli, halmozottan hátrányos helyzetű családoknál kell elrendelni a távoltartást, akiknél a megszokott élethez hozzátartozik az, hogy amikor pénzhez jutnak alkoholt vásárolnak és addig isznak, míg a pénzük el nem fogynak. Mivel ezek a családok nem képesek a jövedelmüket beosztani, esetlegesen spórolni, így ha távoltartás elrendelésére kerül sor, a távoltartott személy nem tud hová menni, illetve a részére kiadott tájékoztatón szereplő hajléktalan szállóba nem kíván menni, valamint az utolsó tömegközlekedési eszköz elmenetele után oda semmivel sem tud elutazni, mivel járművel sem rendelkezik.

A bűnelkövetés és bűnismétlés megelőzése céljából indított programok

A Hajdúhadházi Területi Baleset-megelőzési Bizottság (Hajdúhadházi TBB) nagyon jó kapcsolatokat ápol az Önkormányzattal, az oktatási intézményekkel, óvodákkal, a helyi civil szervezetekkel. Céljuk, hogy a gyerekeket már egészen kis koruktól kezdve a szabályos közlekedésre, a jogkövető magatartásra ösztönözzék és neveljék. Ennek szellemében több saját kezdeményezésű rendezvényt is tartottak a 2012. évben a gyerekek részére, melyek közül a legjelentősebbek:

K.I.K.: Az iskolai közlekedésre nevelést segíti elő a Kerékpáros Iskola Kupa területi fordulói. A versenyző gyermekeken túl rengeteg érdeklődőt vonzanak ezek a rendezvények, melyek a szabályos közlekedés irányába mozdítanak el. A rendezvény nagyon sikeresnek mondható, hiszen a területi fordulókön szinte kivétel nélkül minden iskola képviseltette magát. (Résztevők száma kb 80 fő)

Rajzpályázat: Az OBB az általános iskolák alsó és felső tagozatos tanulói és az óvodások

számára ismét meghirdette a “Közlekedésbiztonság gyermekszemmel” című rajzpályázatát, mely felhívás eljuttatásra került az intézményekbe, ahonnan szép számmal érkeztek alkotások a pályázatra.

Pindur-Pandur KI-MIT-TUD: Harmadik alkalommal vettek részt a gyerekek a Nemzedékek Biztonságáért Közhasznú Alapítvány által óvodásoknak rendezett vetélkedőn.

Közlekedési nap az OVI-ban: A Hajdúhadházi TBB 2012. június hónapban bonyolította le a “közlekedési nap az oviban” elnevezésű rendezvényét. A rendezvény alkalmával az óvodás korú gyerekek ismerkedhettek meg a helyes gyalogos közlekedéssel, valamint a rendőrségi járművekkel, eszközökkel. A résztvevők száma körülbelül 500 fő volt.

Közlekedési tábor: A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság területén a megyében egyedülálló módon a nyári közlekedési szaktábor 5 település (Hajdúhadház, Hajdúsámson, Nyíradony, Téglás, Bocskai kert) bevonásával szerveződött. A gyerekek egy héten keresztül ismerkedhettek a közlekedési szabályokkal és kapcsolódhattak ki a Zemplénben.

Tanévkezdési kampány: A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság 2012. szeptember hónapjában a tanévkezdéssel kapcsolatos feladatokat a Polgárőrséggel közösen hajtotta végre. A reggeli és a délutáni időszakban az iskolákhoz közeli gyalogos átkelőhelyeken és forgalmas csomópontokban, a szolgálatban lévő állomány segítette a forgalmat, a helyi polgárőrséggel együtt. A gyermekek védelme érdekében az iskolákhoz gépkocsival érkező szülőket figyelmeztették a passzív biztonsági eszközök használatára, azokat a szülőket, akik már többszöri figyelmeztetésben részesültek szankcionálták is. A 2012. évben sem történt személyi sérüléssel járó baleset az iskolák közelében.

A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság tapasztalatai szerint továbbra is problémát jelentenek az általános iskolákban történő bántalmazások, garázdaságok. Bizonyos tanulók terrorizálják a rendesen tanulni akaró gyermekeket, bántalmazzák őket, pénzt követelnek tőlük, megrongálják az iskola felszerelési tárgyait és megfenyegetik a tanárokat. Ilyen ügyekben több esetben kellett eljárást indítaniuk.

A Hajdúhadházi Rendőrkapitányságon a bűnmegelőzési munkára nincs külön előadó vagy erre a területre szakosított munkatárs. A vizsgálati, nyomozati munka mellett és alatt próbálják a bűnmegelőzési tevékenységet végrehajtani. A fiatalok által elkövetett bűncselekmények vonatkozásában, amennyiben az olyan jellegű, hogy a kiskorú veszélyeztetettsége állapítható meg jelzéssel élnek a megfelelő hatóság felé. A bűnügyi osztály előadója a helyi általános és középiskolában a 2012. évben 4 alkalommal tartott bűnmegelőzési előadást.

8. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés

Hajdúhadház Város Önkormányzata több civil szervezettel is együttműködik:

- Hajdúhadház Polgárőr és Tűzoltó Egyesület
- Radnóczi Ferencz Kertbarátkör: szüreti felvonulás, zöldség gyümölcs és dísznövény kiállítás
- Hagyományörző Lovasklub: fogathajtó versenyek
- FIKSZ Pont Egyesület: jogi tanácsadás, továbbképzés
- Helyi óvodák alapítványai: rendezvények szervezése, lebonyolítása
- HAJDÚVITÉZ Kulturális és Sportegyesület
- Hajdúhadházi Kosárlabda Klub

9. Összegzés

Értékelve a 2012. évet megállapítható, hogy Hajdúhadház Város Önkormányzata a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról megfelelően gondoskodik. Az önkormányzat és az intézmények között szoros az együttműködés. Napi kapcsolatban állanak egymással és az önkormányzattal. Folyamatos az információcsere.

A Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat elfoglalta új feladat ellátási helyét, mely a jogszabályi előírásoknak megfelel, akadálymentesített. A tapasztalatok is azt mutatják, hogy érezhető a környezet nevelő hatása.

Az óvodák vonatkozásában megállapítható, hogy a rendelkezésre álló óvodai kapacitás nem elegendő a feladatellátás teljes körű biztosításához, ezért szükséges a férőhelyek számának növelése, új óvoda építése. Az óvoda építés a "Három Szirom Óvoda építése Hajdúhadházon" című, ÉAOP-4.1.1/A-11-2012-0014 jelű pályázat keretein belül fog megvalósulni.

Szükséges lenne a 2 fős óvónői norma kialakítása is. Szükséges a gyermekek indokolatlan hiányzásainak visszaszorítása. A védőnői szolgálat szorosabb együttműködése az óvodákkal.

Továbbra is kidolgozásra vár a következő években településünkön egy olyan gyermekvédelmi koncepció, amely különösen hangsúlyt helyez a krízishelyzetben lévő családok gyermekeinek ellátására. Megjelöli a területen jelentkező hiányosságokat és kitűzi a fejlesztés irányát, valamint a megvalósítás módját, menetelét. Ez annál is inkább fontos lenne, mert 2004. évben elkészült és 2009. évben aktualizálva lett a település szociális szolgáltatástervezési koncepciója, amely megállapította, hogy a településen a fiatalok nagy aránya miatt a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokra legnagyobb az igény a lakosság körében.

Hajdúhadház, 2013. szeptember

Csáfordi Dénes
Polgármester

Készítette: Dr. Tóth Judit
jogi referens